

דָּבָר שֶׁלֹּא צָרִיךְ, וְלֹא עוֹד, אֲלֹא הַתּוֹרָה שֶׁל בְּרִיאָה הִיא לְבוֹשׁ הַשְּׂכִינָה, וְאִם אָדָם לֹא הָיָה עֵתִיד לְהִבְרָאת [לְחַטָּא], הָיְתָה הַשְּׂכִינָה בְּלִי כְסוּי כְמוֹ עֵנִי. וְלִכְּנֹן כָּל מִי שֶׁחָטָא, כְּאֵלוֹ הַפְּשִׁיט לְשְׂכִינָה אֶת מְלַבּוֹשֶׁיהָ, וְזֶהוּ עֲנֵשׁ הָאָדָם.

וְכֵן מִי שֶׁמְקַיֵּם מִצְוֹת הַתּוֹרָה, כְּאֵלוֹ הַלְּבִישׁ לְשְׂכִינָה אֶת מְלַבּוֹשֶׁיהָ. וְלִכְּנֹן פְּרִשׁוּהָ בְּכִסּוּי הַצִּיצִית [וּתְפִלִּין] (שְׁמוֹת כב) כִּי הִיא כְּסוּתָהּ לְבִדָּה הוּא שֶׁמְלֵתוֹ לְעֵרוֹ בְּמָה יִשְׁכָּב, בְּגָלוֹת? וְהָרִי פְּרִשׁוּהָ. בֹּא רְאֵה, חֲשׂוֹף הוּא שְׁחֹר שֶׁל הַתּוֹרָה, אֹר הַלְּכֵן שֶׁל הַתּוֹרָה.

הַשְּׁלֵמָה מִהַחֲשֵׁמֻטוֹת (סִימָן ה)
לְכֵן שֶׁל הַתּוֹרָה, וּכְשֵׁאוֹתוֹ אֹר מִתְלַבֵּשׁ בַּחֲשׂוֹף, נֹאמֵר בַּתּוֹרָה שְׁחוֹרָה אֲנִי וְנֹאדָה. וּכְשֶׁמְתַעֲלָה מִשָּׁם אֹר שֶׁהוּא לְכֵן, אֹמְרָת אֵל תְּרַאנִי שְׂאֲנִי שְׁחַרְחַרְתָּ, וְהַתּוֹרָה כְּמוֹ שֶׁבֶת עֵין, שֶׁהִיא שְׁחוֹרָה וְיָפָה בְּאֹר שֶׁמְאִיר בָּהּ, וְלִכְּנֹן בֶּת עֵין וְהָאֹר שֶׁמְאִיר בָּהּ אֹמְרָה ה' אֹרִי וְיִשְׁעֵי מִמִּי אִירָא. אֹרִי - אֹר י', שֶׁהִיא בֶּת עֵין, וְשִׁנֵּי גִּוְנִים יֵשׁ לָהּ - אֹר מִבְּפָנִים וְחֲשׂוֹף מִבְּחוּץ, לְהִיּוֹת שׁוֹלֵט בָּהֶם עַל כָּל הַקְּלוּסִים [קְלִפּוֹת]. זֶהוּ שֶׁכְּתוּב (תְּהִלִּים ap) וּמְלִכוּתוֹ בְּכָל מְשָׁלָה.

בְּרִבּוּשׁ שֶׁל אֹר הִיא שׁוֹלֵטָת עַל כָּל אוֹתָם שֶׁנֹּאמֵר בָּהֶם (שְׁמוֹת י) וְלִכְּל בְּנֵי יִשְׂרָאֵל הָיָה אֹר בְּמוֹשְׁבָתָם, וּבְלְבוֹשׁ שְׁחֹר שׁוֹלֵטָת עַל הַרְשָׁעִים שֶׁנֹּאמֵר בָּהֶם (שְׁמוֹת א-א ב) וְרָשָׁעִים בַּחֲשׂוֹף יִדְמוּ.

וְעוֹד, אֹר הוּא מְצַד הַיָּמִין (חֲסֵד), שֶׁהוּא אֹר שֶׁל יוֹם רֵאשׁוֹן שֶׁנֹּאמֵר

יִשְׂרָאֵל הָיָה אֹר בְּמוֹשְׁבוֹתָם וּבְלְבוֹשָׁא אוֹכְמָא שְׁלִיטָת עַל חֵיבָא דַּאֲתָמָר בְּהוֹן (שְׁמוֹת י) וְלִכְּל בְּנֵי יִשְׂרָאֵל הָיָה אֹר בְּמוֹשְׁבוֹתָם וּבְלְבוֹשָׁא אוֹכְמָא שְׁלִיטָת עַל חֵיבָא דַּאֲתָמָר בְּהוֹן (שְׁמוֹת י) וְרָשָׁעִים בַּחֲשׂוֹף יִדְמוּ.

וְעוֹד אֹר הוּא מְסֻטָּרָא דִּימִינָא דַּאִיהוּ אֹר יוֹם קְדָמָא דַּאֲתָמָר בֵּיהּ

שְׁמֵעָנָא מַה דְּלֹא שְׁמֵעָנָא עַד הַשְּׁתָּא, דְּוֹדֵא לֹא בְּרָא קְדָשָׁא בְּרִיךְ הוּא מְלֵתָא דְּלֹא אִיהוּ צָרִיךְ. וְלֹא עוֹד אֲלֹא אֹרִייתָא דְּבְרִיאָה (ד' ט' כג ע"ב) אִיהוּ לְבוֹשָׁא דְּשְׂכִינְתָּא. וְאִי אָדָם לֹא הָיָה עֵתִיד לְמַבְרִי (לְמַחְשֵׁי) הוֹת שְׂכִינְתָּא בְּלֹא כְסוּיָא כְּגוֹוְנָא דְּעֵנִי. וּבְגִין דָּא כָּל מָאן דְּחָב כְּאֵלוֹ אֲפֻשִׁיט לְשְׂכִינְתָּא מְלַבּוֹשָׁהָ. וְהִיא אִיהוּ עוֹנֵשָׁא דָּאָדָם.

וְכֵן מָאן דְּמְקַיֵּים פְּקוּדֵין דְּאֹרִייתָא כְּאֵלוֹ הוּא לְבִישׁ לְשְׂכִינְתָּא בְּלְבוֹשָׁהָ. וּבְגִין דָּא אוֹקְמוּהָ בְּכִסּוּיָא דְּצִיצִית (וּתְפִלִּין) (שְׁמוֹת כב) כִּי הִיא כְּסוּתוֹ לְבִדָּה הִיא שֶׁמְלֵתוֹ לְעוֹרוֹ בְּמָה יִשְׁכָּב בְּגָלוֹתָא וְהִיא אוֹקְמוּהָ. תָּא חֲזִי, חֲשׂוֹף אִיהוּ אוֹכְמוֹ דְּאֹרִייתָא אֹר חֵירוֹ דְּאֹרִייתָא.

הַשְּׁלֵמָה מִהַחֲשֵׁמֻטוֹת (סִימָן ה)

חֵירוֹ דְּאֹרִייתָא וְכֵן אִיהוּ אֹר מִתְלַבֵּשׁ בַּחֲשׂוֹף אֲתָמָר בְּאֹרִייתָא (שִׁיר הַשִּׁירִים א)
שְׁחוֹרָה אֲנִי וְנֹאדָה וְכֵן אֲסִתְלַק מִתְּמָן אֹר דַּאִיהוּ חֵירוֹ אֹמְרָה אֵל תְּרַאנִי שְׂאֲנִי שְׁחַרְחַרְתָּ וְאֹרִייתָא כְּגוֹוְנָא דְּבֶת עֵינָא דַּאִיהִי אוֹכְמָא וְשִׁפְרָא בְּאֹר דְּנִהִיר בָּהּ וּבְגִין דָּא בֶּת עֵינָא וְאֹר דְּנִהִיר בָּהּ אֹמְרָה (תְּהִלִּים כז) יי אֹרִי וְיִשְׁעֵי מִמִּי אִירָא אֹרִי אֹר יי דַּאִיהִי בֶּת עֵין וְתִרִין גִּוְנִין אִית לִיה אֹר מְלַגָּאוֹ וְחֲשׂוֹף מְלַבֵּר לְמַהוּי שְׁלֵטָאָה בְּהוֹ עַל כָּל קְלוּסִין (קְלִיפּוֹת) הָדָא הוּא דְּכִתִּיב (תְּהִלִּים ק"ג) וּמְלִכוּתוֹ בְּכָל מְשָׁלָה.

בְּרִבּוּשָׁא דְּאֹר אִיהִי שְׁלִיטָת עַל כָּל אֵינוֹן דַּאֲתָמָר בְּהוֹן (שְׁמוֹת י) וְלִכְּל בְּנֵי

יִשְׂרָאֵל הָיָה אֹר בְּמוֹשְׁבוֹתָם וּבְלְבוֹשָׁא אוֹכְמָא שְׁלִיטָת עַל חֵיבָא דַּאֲתָמָר בְּהוֹן (שְׁמוֹת י) וְרָשָׁעִים בַּחֲשׂוֹף יִדְמוּ.

וְעוֹד אֹר הוּא מְסֻטָּרָא דִּימִינָא דַּאִיהוּ אֹר יוֹם קְדָמָא דַּאֲתָמָר בֵּיהּ

בו יהי אור, זה אברהם, ויקרא
אלהים לאור יום. חשף מצד
השמאל, שנאמר בו ביצחק (שם
כ) ותכהין עיניו מראות, ולחשף
קרא לילה. יעקב שהיה לבוש
משניהם באור של זמן ובחשף
של שמאל, ובשניהם עמוד
האמצעי הוא עמוד.

עמוד הענן יומם ועמוד האש
לילה לפני העם. הענן מצד שלו
מים. החשף מצד שלו אש. עמוד
הוא שלום ביניהם. זהו שכתוב
(איוב כח) עושה שלום במרומי.
וכשהוא באמצע - ולא קרב זה
אל זה כל הלילה. לא קרב המים
לאש, ולא אש למים, שהוא
מפריד ביניהם. וזהו מחלקת
בית הלל ובית שמאי שהיא לשם
שמים, וכנגדם שני אמוראים של
הרקיע, מיכאל וגבריאל, ושר
שלום מכריע ביניהם, שהוא
נוריאל. אוריאל נקרא מצד
הימין, נוריאל מצד השמאל,
והוא אדם שלמטה, מטטרוין
שמו, שולט על כל בעלי
המשנה. זהו שכתוב (בראשית א)
וירדו בדגת הים, אלו תלמידי
חכמים שמתרבים במי התורה,
שיורשים משם נפש חיה.

ובעוף השמים - אלו בעלי
זכיות, שבזכותם פורחים
למעלה, ויורשים משם רוח
שהוא עוף יעופף בפנפים
במצוות עשה. ובבהמה - אלו
עמי הארץ שנאמר בהם (במדבר יד)
אל תיראו את עם הארץ כי
לחמנו הם. ע"כ.

וואם תפלה אינה שלמה, פמה
מלאכי חבלה רודפים אחריה,
כמו שנאמר (איכה א) כל רדפיה
השיגוה בין המצרים, ולכן
מתפללים (תהלים עח) והוא רחום
יכפר עון - זה סמאל שהוא

(בראשית א) יהי אור דא אברהם ויקרא אלהים
לאור יום. חשף מסטרא דשמאלא דאתמר
ביה ביצחק (בראשית כ"ז) ותכהין עיניו מראות
ולחשף קרא לילה יעקב דאתלבש מתרויהו
באור דימינא ובחשף דשמאלא ובתרויהו
עמודא דאמצעיתא איהו עמוד.

עמוד הענן יומם ועמוד האש לילה לפני
העם (שמות י"ג). ענן מסטרא דיליה מיא,
חשף מסטרא דיליה אשא עמוד איהו שלום
ביניהו. הדא הוא דכתיב (איוב כ"ה) עושה
שלום במרומי וכד איהו באמצעיתא (שמות יד)
ולא קרב זה אל זה כל הלילה, לא קריב מיא
לאשא ולא אשא למיא דאיהו אפריש
ביניהו. ודא איהו מחלוקת בית הלל ובית
שמאי שהיא לשם שמים ולקבלייהו תרין
אמוראי דרקיעא מיכאל וגבריאל ושר שלום
מכריע ביניהם דאיהו נוריא"ל, אוריא"ל
אתקרי מסטרא דימינא נוריא"ל מסטרא
דשמאלא ואיהו אדם דלתתא מטטרוין
שמיה שליט על כל מארי מתניתין הדא הוא
דכתיב (בראשית א) וירדו בדגת הים אלין
תלמידי חכמים דמתרבין בימא דאורייתא
דירתי מתמן נפש חיה.

ובעוף השמים אלין מארי דזכוון
דבזכותהון פרחין לעילא וירתיין
מתמן רוחא דאיהו עוף יעופף בגדפין
בפקודין דעשה. ובבהמה אלין עמי הארץ
דאתמר בהון (במדבר י"ד) אל תיראו את עם
הארץ פי לחמנו הם. (עד כאן מההשמות)

(ואי צלותא לאו איהי שלימא כמה מלאכי חבלה רדפין אבתרה כמה דאת
אמר, איכה א) כל רדפיה השיגוה וגו'. ובגין דא מצלין (תהלים עח)
והוא רחום יכפר עון דא סמאל דאיהו נחש. ולא ישחית דא משחית. והרבה
להשיב אפו דא את. ולא יעיר כל חמתו דא חמה. בגין דלא ירדפון בתר